

**Uchwała Nr 2178 /20
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 3 czerwca 2020 r.**

w sprawie przyjęcia informacji na temat realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020* w roku 2019

Na podstawie art. 20 ust. 9 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1295 z późn. zm.) art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz.512 z późn.zm), uchwała się co następuje:

§ 1

Przyjmuje się informację na temat realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020* w roku 2019, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały i zostanie przekazana Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Andrzej Bętkowski

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

**Rzeczpospolita
Polska**

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

INFORMACJA Z REALIZACJI

REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

NA LATA 2014-2020

ZA ROK 2019

2019

Spis treści

WSTĘP	2
SŁOWNIK SKRÓTÓW	4
NABORY	5
WNIOSKI O DOFINANSOWANIE	6
UMOWY O DOFINANSOWANIE.....	6
WNIOSKI O PŁATNOŚĆ	7
POZIOM CERTYFIKACJI.....	8
RAMY WYKONANIA.....	9
PODSUMOWANIE WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWYCH.....	10
ROZKŁAD TERYTORIALNY WSPARCIA	14
ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE.....	18
INSTRUMENTY FINANSOWE.....	20
PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI	21
PRZYKŁADY INWESTYCJI ZREALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU	23
SZCZEGÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄCE NA CELU PROMOWANIE RÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI ORAZ ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI	28

WSTĘP

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 został przyjęty przez Komisję Europejską 12 lutego 2015 r. decyzją C(2015)906, a następnie zmieniony decyzjami C(2016)5288 z 11.08.2016 r. oraz C(2018)6334 z 25.09.2018 r.

Program stanowi odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby regionalne, uwzględniając przy tym pożądane kierunki interwencji, określone w unijnych, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych. Celem RPOWŚ 2014-2020 jest zdynamizowanie rozwoju gospodarki województwa, w oparciu o nowe rozwiązania technologiczne i wzrost poziomu kapitału społecznego.

Polityka rozwoju regionu, realizowana w oparciu o Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, skoncentrowana została na umacnianiu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionalnej oraz budowaniu potencjału regionalnych przedsiębiorstw, obejmując obszary takie jak:

- B+R,
- przedsiębiorczość,
- zasobooszczędna i niskoemisyjną gospodarkę,
- inkluzję społeczną osób wykluczonych,
- redukcję bezrobocia,
- podniesienia jakości świadczonych usług społecznych i publicznych,
- nowoczesną komunikację
- rynek pracy,
- włączenie społeczne,
- rozwój edukacji.

Na realizację Programu przeznaczono 1 364 mln EUR, z czego EFRR stanowi 981 mln EUR, natomiast EFS 383 mln EUR. Program realizowany jest w ramach 11 osi priorytetowych – 7 finansowanych z EFRR i 4 finansowanych z EFS.

Rok 2019 był bardzo istotny dla wdrażania Programu. Nastąpiło znaczne przyspieszenie tempa i stopnia realizacji RPOWŚ 2014 - 2020. W związku z dokonanym przeglądem śródkresowym i przeprowadzoną ewaluacją mid-term, zmianami sytuacji społeczno -gospodarczej i istotnych dla realizacji polityki regionalnej uwarunkowań krajowych i regionalnych oraz doświadczeniami z wdrażania RPOWŚ 2014 – 2020 w poprzednich latach Instytucja Zarządzająca prowadziła prace związane z kolejną zmianą Programu i uzgadniała poszczególne zmiany z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Komisją Europejską.

Decyzją z dnia 16.08.2019 r. Komisja Europejska ostatecznie przyznała RPOWŚ 2014-2020 środki tzw. rezerwy wykonania w łącznej wysokości 81,8 mln EUR, w tym 58,8 mln EUR środków EFRR i 23,0 mln EUR EFS.

W 2019 r. odbyło się 5 posiedzeń Komitetu Monitorującego RPOWŚ 2014 – 2020, a od początku realizacji Programu - 26. W 2019 r. dwa razy uruchomiono tryb obiegowy.

Dla zapewnienia skuteczności wsparcia RPOWŚ 2014 - 2020, wzorem lat poprzednich, Instytucja Zarządzająca, na potrzeby wdrażania EFS, opracowała 3 analizy sytuacji społeczno-gospodarczej regionu w obszarach: opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkoli, zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie.

Sprawozdanie roczne z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 - 2020 za 2017 r. zostało sporządzone zgodnie z:

- art. 50 oraz art. 111 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.
- załącznikiem V do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2018/277 z dnia 23 lutego 2018 r. zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/207 w odniesieniu do zmian wzorów sprawozdań z wdrażania w ramach celów „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz „Europejska współpraca terytorialna”, a także wzorów sprawozdania z postępów i rocznych sprawozdań z kontroli oraz poprawiające to rozporządzenie w odniesieniu do wzoru sprawozdania z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz rocznego sprawozdania z kontroli.
- Wytycznymi w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020 ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego obowiązującymi od 31 marca 2017 r.
- Instrukcją do sprawozdania rocznego z wdrażania programu operacyjnego przygotowaną przez Instytucję Koordynującą Umowę Partnerstwa - Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

SŁOWNIK SKRÓTÓW

CT - Cel tematyczny

EFS - Europejski Fundusz Społeczny

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

IZ – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym

KE - Komisja Europejska

MŚP - mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

OSI - Obszary Strategicznej Interwencji

PI - Priorytet inwestycyjny

RPOWŚ 2014 - 2020 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 - 2020

ZIT - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego

NABORY

- ✓ W 2019 r. przeprowadzono 62 nabory, w tym 52 nabory w trybie konkursowym i 10 naborów w trybie pozakonkursowym. Budżet naborów wyniósł 591,5 mln zł. Najwięcej, bo 25 naborów było w Osi priorytetowej 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo. Zakończono 64 nabory, w tym 11 w ramach EFRR, 50 w ramach EFS i 3 w ramach PT.
- ✓ Od początku realizacji Programu narastająco ogłoszono 304 nabory. Budżet naborów wyniósł 6,6 mld zł. Najwięcej, bo 108 naborów, było w Osi priorytetowej 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo. Narastająco zakończono 279 naborów w tym 2 unieważniono.

Wykres 1. Nabory ogłoszone, zakończone i unieważnione od początku realizacji RPOWŚ 2014 - 2020

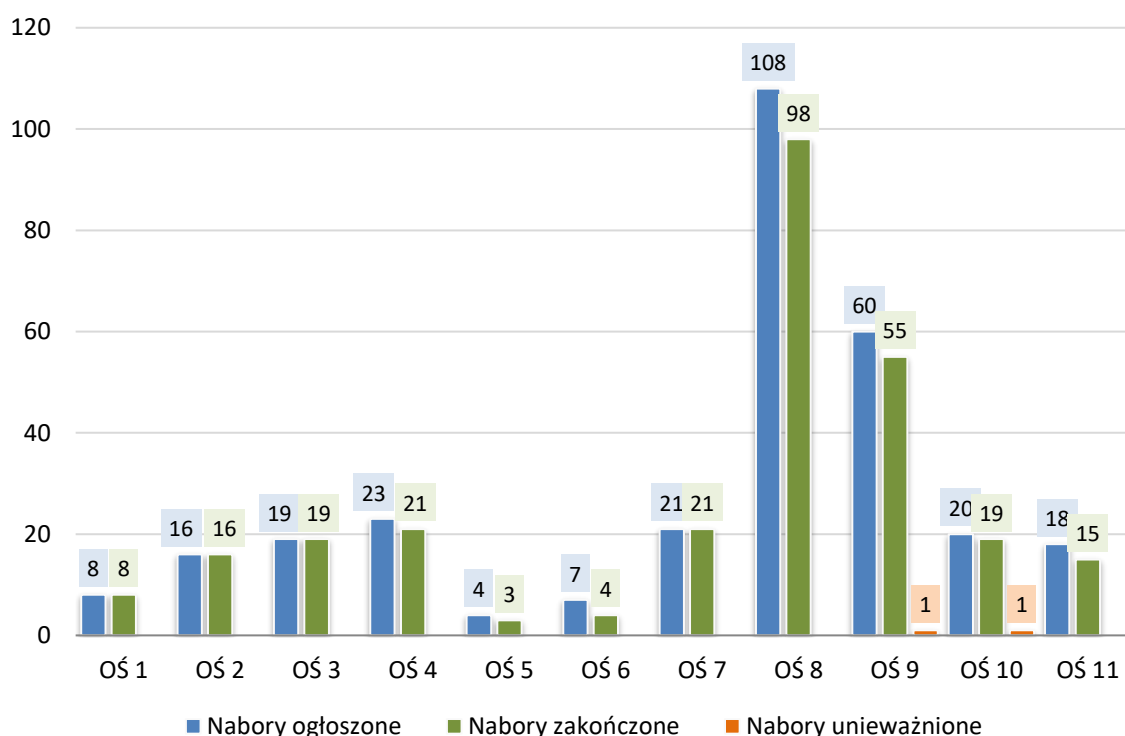

Tabela 1. Zestawienie naborów w trybie konkursowym (K) i pozakonkursowym (P) od początku realizacji RPOWŚ 2014 - 2020

OŚ PRIORYTETOWA	FUNDUSZ	NABORY			BUDŻET NABORÓW w mln zł
		OGÓŁEM	K	P	
Oś 1 Innowacje i Nauka		8	8	-	552,9
Oś 2 Konkurencyjna gospodarka		16	13	3	739,6
Oś 3 Efektywna i zielona energia		19	19	-	653,8
Oś 4 Dziedzictwo naturalne i kulturowe	EFRR	23	23	-	975,8
Oś 5 Nowoczesna komunikacja		4	1	3	578,7
Oś 6 Rozwój miast		7	2	5	519,2
Oś 7 Sprawne usługi publiczne		21	21	-	531,9
Oś 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo		108	100	8	647,1
Oś 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem	EFS	60	50	10	710,0
Oś 10 Otwarty rynek pracy		20	14	6	503,9
Oś 11 Pomoc Techniczna		18	-	18	172,1
	EFRR	98	87	11	4 552
	EFS	206	164	42	2 033
	OGÓŁEM	304	251	53	6 585

WNIOSKI O DOFINANSOWANIE

- ✓ W 2019 r. poprawnych formalnie wpłynęło 901 wniosków o wartości wkładu UE 1,3 mld zł. Narastająco ocenę formalną przeszło 5 526 wniosków o wartości wkładu UE 8,9 mld zł. Zatwierdzono do dofinansowania 519 wniosków o wartości wkładu UE 928 mln zł.
- ✓ W 2019 r. narastająco zatwierdzono do dofinansowania 2 318 wniosków o wartości wkładu UE 4,8 mld zł.

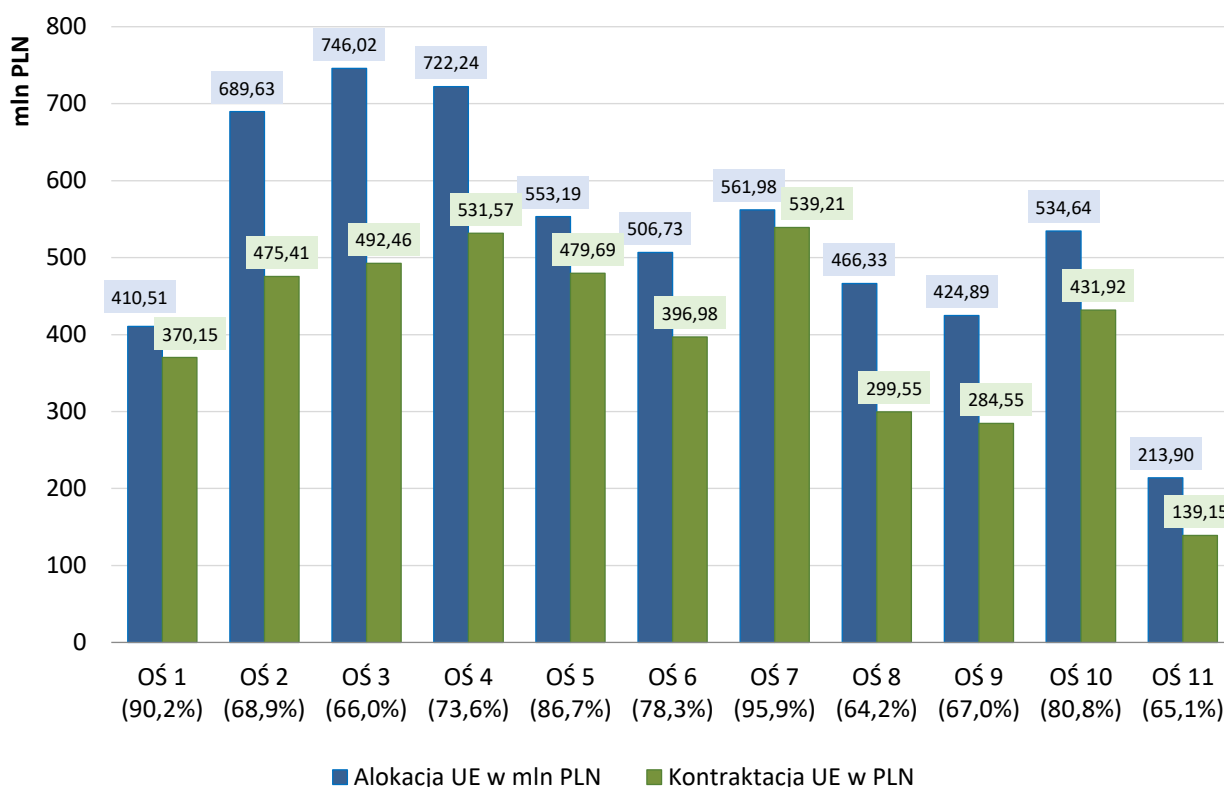
UMOWY O DOFINANSOWANIE

- ✓ Na koniec 2019 r. podpisanych zostało 2 074, umów o dofinansowanie (bez umów rozwiązanych) w tym 1 018 umów w ramach EFRR i 1 056 w ramach EFS, o łącznej wartości wkładu UE 4,4 mld zł w tym w ramach EFRR – 3,3 mld zł i w ramach EFS – 1,1 mld zł. Wartość wydatków kwalifikowalnych w podpisanych umowach wyniosła 5,7 mld zł, a wartość wkładu UE wyniosła 4,4 mld zł.
Poziom kontraktacji wyniósł 76,2 % wartości wkładu UE w tym w ramach EFRR - 78,4%, i w ramach EFS - 70,5%.

Najwięcej, bo 473 umów podpisano w ramach Osi Priorytetowej 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo.

- ✓ W odniesieniu do wszystkich jedenastu osi priorytetowych RPOWŚ poziom kontraktacji przekroczył 50%.
- ✓ W stosunku do końca 2018 r. ilość umów o dofinansowanie zwiększyła się o 473.
- ✓ Dla niektórych Działań w ramach osi priorytetowych finansowanych z EFRR (OP 2 - 7) zastosowany został dwuetapowy tryb wyboru projektów, w którym po zakończeniu I etapu lub po identyfikacji projektu podpisywane są pre-umowy, a w kolejnym etapie umowa właściwa. W 2019 r. IZ podjęła intensywne działania zmierzające do przekształcenia pre-umów w umowy o dofinansowanie.
- ✓ Na koniec 2019 r. podpisane były 69 pre-umowy o wartości wkładu UE 341,8 mln zł (dot. EFRR). W stosunku do końca 2018 r. wartość pre-umów zmniejszyła się o ponad 140,5 mln zł wkładu UE.

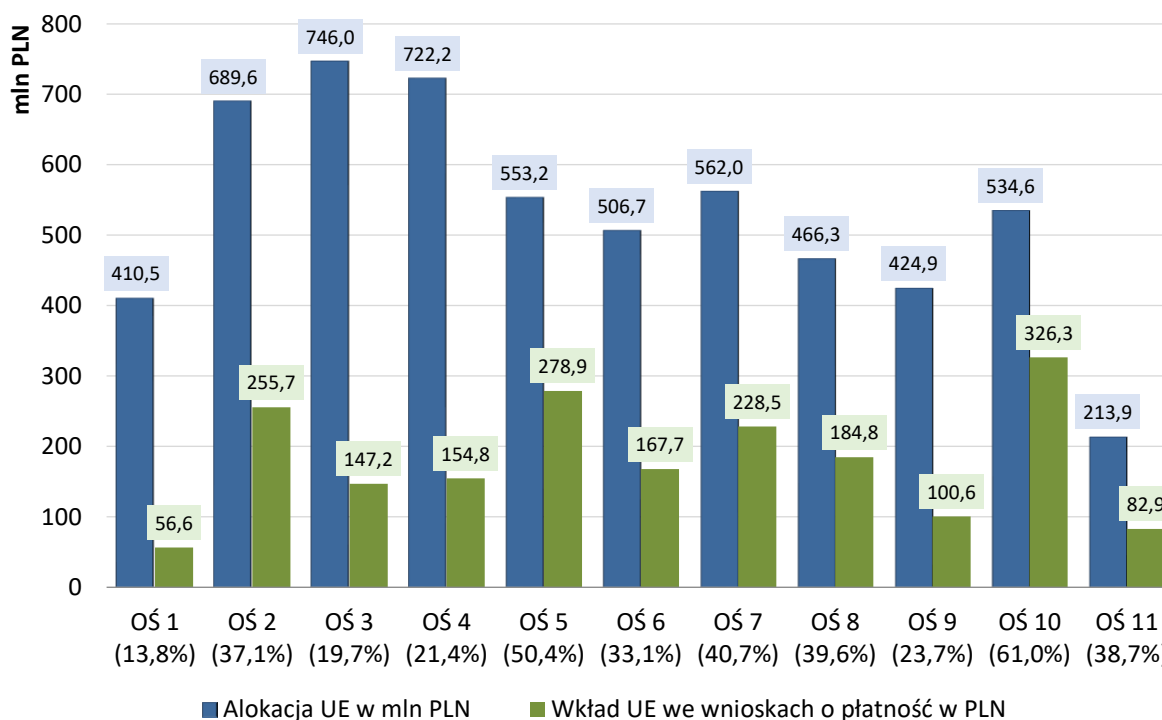
Wykres nr 2. Kontraktacja w podziale na osie priorytetowe wraz z wykorzystaniem alokacji w %.

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ

- ✓ W 2019 r. zatwierdzono 4 118 wniosków o płatność o wartości wydatków uznanych za kwalifikowalne 1,2 mld zł, w tym wartość wkładu UE 925, 8 mln zł.
- ✓ Narastająco zatwierdzono 10 348 wniosków o płatność o wartości wydatków uznanych za kwalifikowalne 2,5 mld zł, w tym wartość wkładu UE 1,9 mld zł.

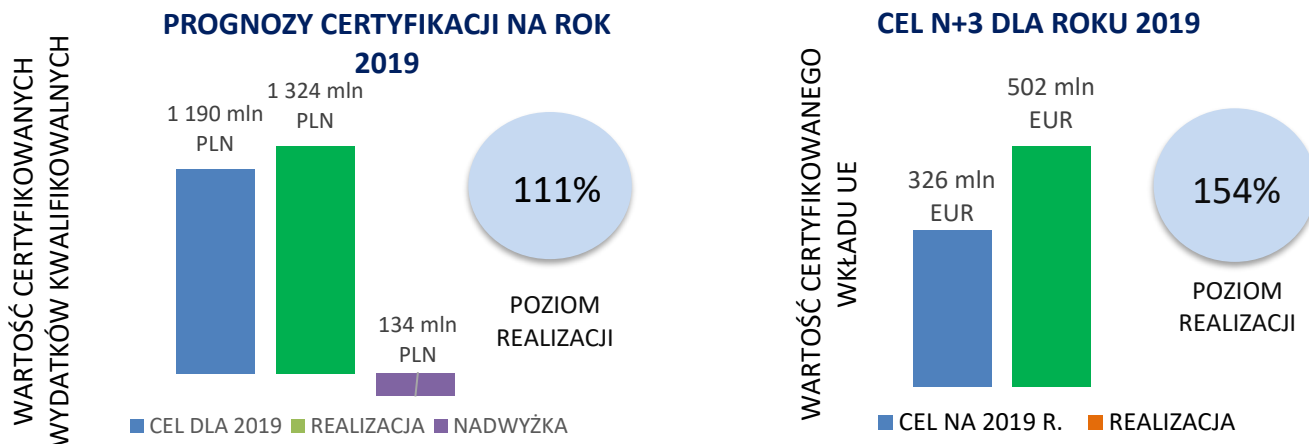
Wykres nr 3. Wkład UE wykazany przez beneficjentów we wnioskach o płatność

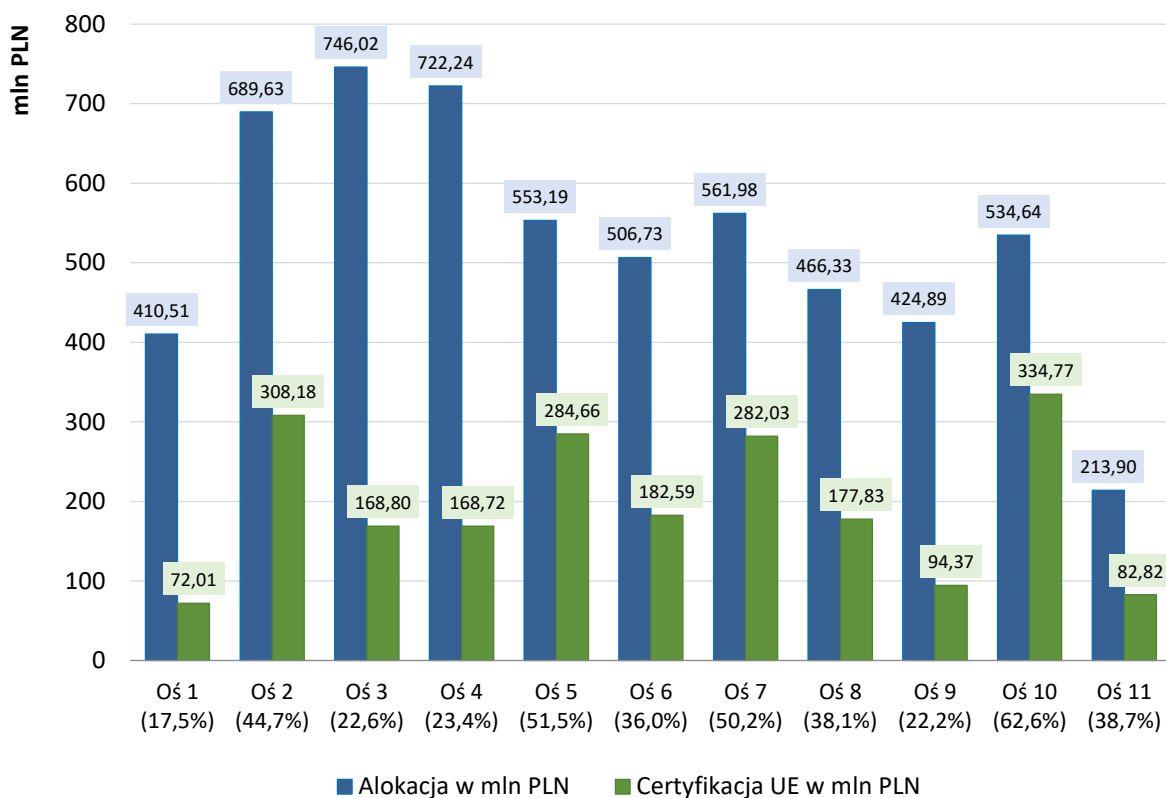
POZIOM CERTYFIKACJI

- ✓ W 2019 r. w ramach RPOWŚ 2014 – 2020 certyfikowano 111,4 mln zł wkładu UE.
- ✓ Prognozy certyfikacji Instytucji Zarządzającej i Rady Ministrów zostały zrealizowane na poziomie 106,9 %, a cel certyfikacji dla 2019 r. wyniósł 244,2 mln EURO.
- ✓ Narastająco certyfikowano wkład UE w wysokości 2,2 mld zł (37% alokacji w ramach RPOWŚ) w tym środki z EFRR 1,5 mld zł (35% alokacji z EFRR) i EFS – 689,8 mln zł (42,1% alokacji z EFS)
- ✓ Cel certyfikacji wkładu UE wynikający z zasady n+3, na koniec 2019 r. wyniósł 326,3 mln EURO i został zrealizowany na poziomie 154%.
- ✓ W 2019 r. Instytucja Certyfikująca zatwierdziła 32 deklaracje wydatków, w tym 13 z EFRR i 19 z EFS, a narastająco 97 deklaracji wydatków w tym 40 z EFRR i 57 z EFS.

Tabela 2. Realizacja zasady n+3 oraz prognoz certyfikacji dla roku 2019

Wykres nr 4. Poziom certyfikacji środków UE w podziale na osie priorytetowe w odniesieniu do alokacji

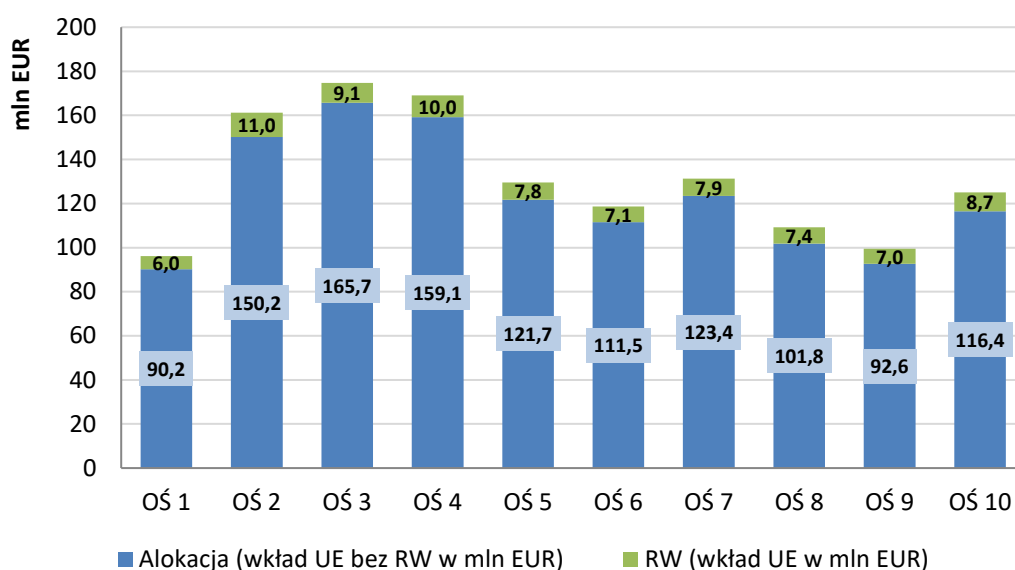

RAMY WYKONANIA

W 2019 r. Komisja Europejska we współpracy z państwami członkowskim dokonała przeglądu śródkresowego wyników realizacji programów operacyjnych realizowanych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 cele pośrednie Ram Wykonania dla wszystkich osi priorytetowych Programu zostały zrealizowane. W dniu 16 sierpnia 2019 r. decyzją Komisji Europejskiej środki rezerwy wykonania w wysokości 81,9 mln EUR wkładu UE zostały ostatecznie przyznane. Również w roku 2019 rozpoczęto z KE renegecje zapisów Programów w ramach przeglądu śródkresowego, w celu realokacji środków rezerwy wykonania.

Wykres nr 5. Alokacja podstawowa oraz kwoty rezerwy wykonania dla osi priorytetowych RPOWŚ 2014-2020

PODSUMOWANIE WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWYCH

Zakres tematyczny poszczególnych Osi priorytetowych RPOWŚ 2014-2020 i efekty realizowanych projektów osiągnięte **od początku wdrażania Programu do końca 2019 r.** przedstawiają się następująco:

OŚ PRIORYTETOWA 1. INNOWACJE I NAUKA

Projekty realizowane w ramach Osi ukierunkowane są na wzrost poziomu innowacyjności gospodarki województwa, głównie poprzez inwestycje podnoszące potencjał sektora badawczo-rozwojowego dla rozwoju przedsiębiorczości. Wsparcie oferowane w ramach Osi priorytetowej 1 umożliwia beneficjentom pozyskanie dofinansowania na rozwój infrastruktury

i działalności badawczo-rozwojowej oraz wdrażanie innowacyjnych technologii i nowych produktów.

Jedną z kluczowych inwestycji, której realizacja rozpoczęła się w roku 2019 jest budowa kampusu laboratoriów Głównego Urzędu Miar. Dodatkowo dwa regionalne ośrodki naukowe uzyskały wsparcie finansowe, pozwalające zwiększyć nakłady inwestycyjne na działalność badawczo – rozwojową. Wśród 48 przedsiębiorstw objętych wsparciem w ramach działań ukierunkowanych na wzrost ich innowacyjności, celem 41 inwestycji było wprowadzenie produktów nowych dla rynku. Efektem realizowanych działań jest także rozwój współpracy 22 przedsiębiorstw z ośrodkami badawczymi.

OŚ PRIORYTETOWA 2. KONKURENCYJNA GOSPODARKA

Projekty realizowane w ramach Osi 2 ukierunkowane są na:

1. wsparcie świętokrzyskich Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB) oraz wdrożenie popytowego systemu wsparcia dla przedsiębiorców poprzez udzielanie im voucherów na realizację usług doradczych przez IOB,
2. tworzenie nowych terenów inwestycyjnych (uzbrojenie terenu w instalacje, tj. wodociągi, kanalizację sanitarną i deszczową, ciepłociąg oraz w sieci elektryczne i teletechniczne),
3. promocję gospodarczą kluczowych branż gospodarki i regionu,
4. wsparcie inwestycyjne sektora MŚP,
5. wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców regionu poprzez ułatwienie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji, tj. instrumentów finansowych.

Spśród 1082 przedsiębiorstw objętych wsparciem w osi 2, ze wsparcia dotacyjnego skorzystało 209 przedsiębiorstw, 583 przedsiębiorstw skorzystało z pożyczki na rozwój działalności, natomiast 203 MŚP objęto wsparciem ukierunkowanym na podniesienie ich potencjału poprzez udział w zagranicznych misjach gospodarczych, wizytach studyjnych czy też udział w spotkaniach branżowych. W przypadku 202 przedsiębiorstw wsparcie miało na celu m.in. wprowadzenie nowych produktów dla firmy, a w 256 przedsiębiorstwach wprowadzono innowacje o charakterze procesowym bądź produktowym. Spowodowało to wzrost zatrudnienia we wspartych przedsiębiorstwach o blisko 700 miejsc pracy. Ważny obszar wsparcia Osi stanowi także przygotowanie 36 hektarów terenów inwestycyjnych.

OŚ PRIORYTETOWA 3. EFEKTYWNA I ZIELONA ENERGIA

Projekty realizowane w ramach Osi ukierunkowane są na:

1. zwiększenie poziomu wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, poprzez wytwarzanie i dystrybucję tej energii,
2. promowanie efektywności energetycznej i OZE w przedsiębiorstwach,
3. poprawę efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
4. wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej,
5. realizację założeń planów niskoemisyjnych.

W wyniku wsparcia w osi 3 wybudowanych zostało ponad 1,8 tysiąca jednostek wytwarzania energii elektrycznej oraz ponad 1 tysiąc jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE. Poddano termomodernizacji energetycznej 152 budynków użyteczności publicznej. Zmodernizowanych zostało również ponad 2 tys źródeł oświetlenia ulicznego.

OŚ PRIORYTETOWA 4. DZIEDZICTWO NATURALNE I KULTUROWE

Projekty realizowane w ramach Osi ukierunkowane są na: przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych oraz usuwanie ich skutków, gospodarkę odpadami i wodno-ściekową, zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz ochronę i wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo.

W celu przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych 26 jednostek służb ratunkowych zostało wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratunkowych. W obszarze gospodarki wodno-ściekowej ponad 9 tyś. osób korzysta z ulepszonych oczyszczania ścieków. W efekcie działań osi 4 mających na celu ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego wsparciem zostało objętych 33 instytucje kultury/ zabytki. Na obszarze chronionym Natura 2000 i rezerwach przyrody terenu województwa świętokrzyskiego zostało wspartych 31 form ochrony przyrody.

OŚ PRIORYTETOWA 5. NOWOCZESNA KOMUNIKACJA

Projekty realizowane w ramach Osi ukierunkowane są na: budowę, rozbudowę, przebudowę infrastruktury drogowej regionu poprawiających dostępność do dróg znajdujących się w sieci TEN-T, inwestycje w transport kolejowy (w tym zakup taboru).

W celu ograniczenia barier przestrzennych w regionie przebudowano lub zmodernizowano ponad 33 kilometry dróg wojewódzkich, oraz zakończono budowę ponad 5 km nowych dróg z 37 km docelowo zaplanowanych w ramach zawartych umów. Zakupiono również 2 jednostki taboru kolejowego, o pojemności 800 osób.

OŚ PRIORYTETOWA 6. ROZWÓJ MIAST

Projekty realizowane w ramach Osi ukierunkowane są na:

1. zwiększenie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym,
2. promowanie strategii niskoemisyjnych oraz zrównoważonej mobilności miejskiej,
3. ochronę i wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo,
4. podniesienie standardów połączeń drogowych na drogach o różnej kategorii w Kieleckim Obszarze Funkcjonalnym,
5. rewitalizację obszarów miejskich i wiejskich - działania dotyczące kompleksowych inwestycji mających na celu ożywienie zdegradowanych obszarów, które utraciły swoją pierwotną funkcję,
6. wsparcie infrastruktury edukacyjnej, służącej kształceniu zawodowemu i uczeniu się przez całe życie.

W ramach działań mających na celu zrównoważony rozwój Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego na jego obszarze poddano modernizacji energetycznej 41 budynków użyteczności publicznej. Zmodernizowano blisko 14,5 tyś. źródeł oświetlenia gminnego.

Poddano przebudowie/modernizacji 8 obiektów turystyki i rekreacji. Ponad 19 hektarów zostało poddanych rewitalizacji.

OŚ PRIORYTETOWA 7. SPRAWNE USŁUGI PUBLICZNE

Projekty realizowane w ramach Osi ukierunkowane są na: rozwój e-społeczeństwa i wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-kultury i e-zdrowia, rozwój potencjału endogenicznego, jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, infrastrukturę zdrowotną i społeczną oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej. Wzmocniono zastosowanie e-usług w sektorze publicznym poprzez uruchomienie 5 systemów teleinformatycznych, a 30 podmiotów sektora publicznego udostępniło on-line swoje zasoby audiowizualne, zasoby kultury, geodezyjne czy zasoby nauki. W celu poprawy warunków dla wzmocnienia procesów rozwojowych oraz tworzenia nowych produktów turystycznych wspartych zostało 13 obiektów turystycznych i rekreacyjnych. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną pozwoliły objąć wsparciem 19 podmiotów leczniczych, a ponad 134 tys. osób może skorzystać z ulepszonych usług zdrowotnych. W ramach inwestycji skierowanych do sektora oświaty dot. rozbudowy, modernizacji czy zakupu niezbędnego wyposażenia, objęto wsparciem 304 obiekty, w tym 33 przedszkola i inne placówki wychowania przedszkolnego. Szacuje się, iż z obiektów tych korzystać będzie ponad 36,5 tysiąca uczniów.

OŚ PRIORYTETOWA 8. ROZWÓJ EDUKACJI I AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO

Projekty realizowane w ramach Osi ukierunkowane są na:

1. równy dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego, poprzez zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3,
2. przeciwdziałanie przedwczesnemu opuszczaniu rynku pracy przez osoby w wieku aktywności zawodowej,
3. wsparcie profilaktyki zdrowotnej,
4. zwiększenie dostępu do edukacji przedszkolnej, podnoszenie jakości edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, a także jej większego powiązania z rynkiem pracy,
5. wsparcie kształcenia osób dorosłych w procesie podnoszenia umiejętności lub kwalifikacji w obszarze ICT i języków obcych,
6. rozwój i poprawę jakości szkolnictwa zawodowego.

W ramach działań osi 8 zostało utworzonych 601 miejsc opieki żłobkowej i ponad 2,3 tys. miejsc wychowania przedszkolnego. Blisko 4,5 tys. uczniów skorzystało z dodatkowych zajęć edukacyjnych, a blisko 24 tys. rozwijało kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne. Doposażono 222 szkoły w sprzęt TIK ułatwiający prowadzenie zajęć edukacyjnych, z czego 155 pracowni przedmiotowych. Blisko 4 tys. uczniów szkół zawodowych uczestniczyło w stażach i praktykach u pracodawców. Ponad 6,7 tys. osób o niskich kwalifikacjach zostało objętych działaniami zwiększającymi ich kwalifikacje lub kompetencje. Uruchomiono 6 programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu (m.in. rehabilitacja kardiologiczna, gruźlica, pylica, cukrzyca), w których objęto wsparciem ponad 56,5 tys. osób, a ponad 40 tys. dzięki wsparciu zgłosiło się na badania profilaktyczne.

OŚ PRIORYTETOWA 9. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I WALKA Z UBÓSTWEM

Projekty realizowane w ramach Osi ukierunkowane są na: aktywną integrację zwiększającą szanse na zatrudnienie, ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych, wsparcie ekonomii i przedsiębiorczości społecznej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia.

Działaniami aktywizacji społecznej i zawodowej w ramach osi 9 objęto ponad 3,5 tys. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wsparto blisko 2,3 tys. miejsc świadczenia usług społecznych m.in. świetlice środowiskowe, placówki wsparcia dziennego czy usługi w mieszkaniach chronionych i wspomaganym, z których skorzystało blisko 12 tys. osób. W ramach działań osi 9 wspierających sektor ekonomii społecznej, ze wsparcia skorzystało ponad 400 podmiotów ekonomii społecznej (m.in. fundacji, stowarzyszeń) oraz utworzono 145 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

OŚ PRIORYTETOWA 10. OTWARTY RYNEK PRACY

Projekty realizowane w ramach Osi ukierunkowane są na: działania publicznych służb zatrudnienia na rzecz podniesienia aktywności zawodowej osób powyżej 29 roku życia, mobilność zawodową, rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy, przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.

W ramach działań publicznych służb zatrudnienia w ramach aktywizacji zawodowej objętych zostało wsparciem blisko 20 tys. osób bezrobotnych, w tym 14,4 tys. to osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych. Ponad 3,2 tys. osób pozostających bez pracy otrzymało dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, co pozwoliło utworzyć ponad 3,6 tys. miejsc pracy. Ponad 3,5 tys. osób oraz 1,4 tys. MŚP skorzystało z dostępnego dla świętokrzyskich przedsiębiorstw i ich pracowników dofinansowania usług rozwojowych, obejmujących m.in: doradztwo, mentoring, asystę w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz usługi rozwojowe dla ich pracowników (szkolenia ogólne i specjalistyczne), zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw.

ROZKŁAD TERYTORIALNY WSPARCIA

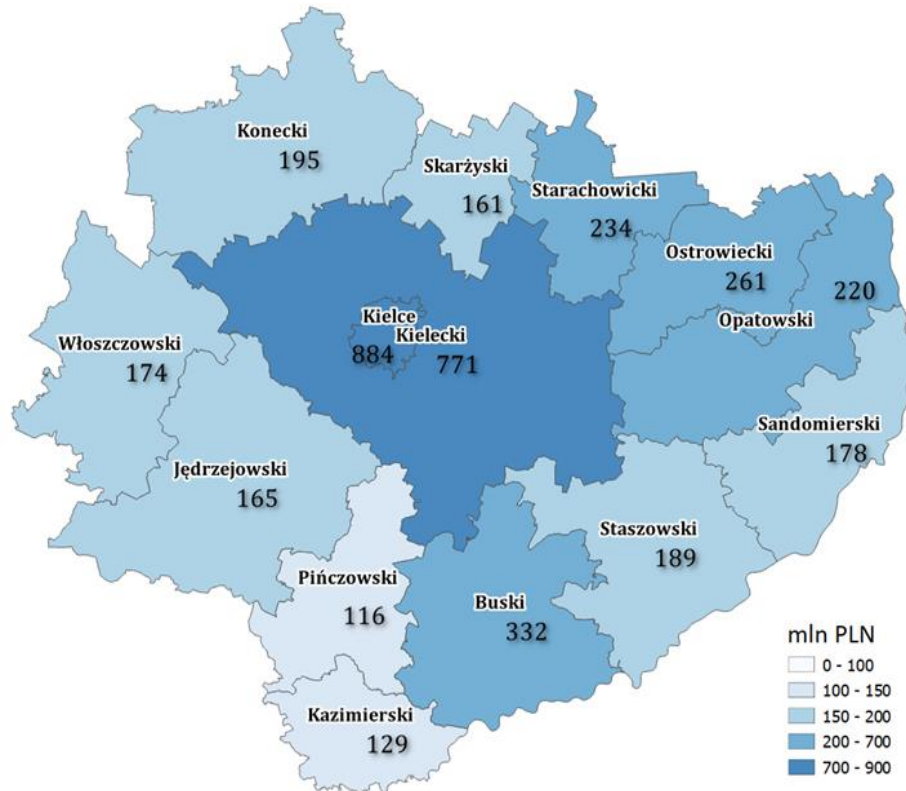
Analizując aspekt wykorzystania środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 - 2020 w ujęciu terytorialnym, największą koncentrację wsparcia zaobserwować można na obszarze miasta Kielce - wartość podpisanych umów 884 mln zł wkładu UE, oraz powiatu kieleckiego – 770,9 mln zł, z istotną dysproporcją w stosunku do pozostałych powiatów.

Najmniej środków RPOWŚ 2014 - 2020 trafiło do powiatów pińczowskiego – 116,2 mln zł oraz kazimierskiego – 128,6 mln zł.

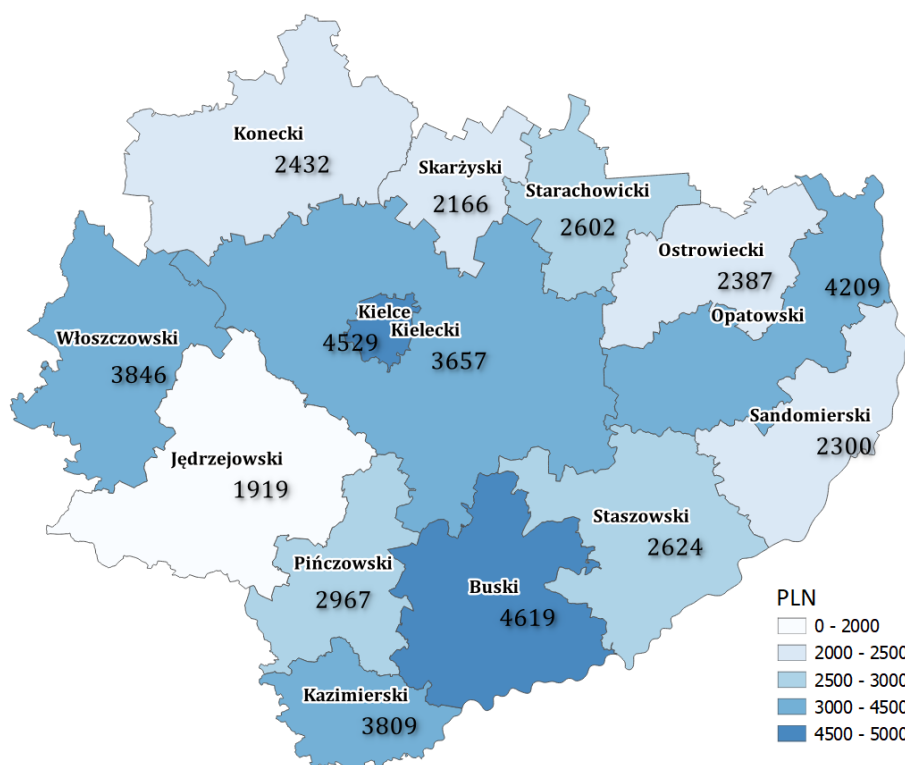
Dokonując analogicznej analizy w przeliczeniu na jednego mieszkańca każdego z powiatów, największą wartość zaangażowania środków wykazuje powiat buski – 4 619 zł, podobnie jak w roku ubiegłym obszar miasta Kielce z wartością – 4 529 wkładu UE, a także powiat opatowski – 4 209 zł. Z kolei najmniejszy udział środków przypadających na

jednego mieszkańca występuje w powiecie jędrzejowskim – 1 919 zł oraz skarżyskim – 2 166 zł.

Mapa 1. Terytorialny rozkład wsparcia RPOWŚ 2014-2020 - wartość wkładu UE w umowach o dofinansowanie (mln PLN)

Mapa 2. Terytorialny rozkład wsparcia RPOWŚ 2014-2020 - wartość wkładu UE w umowach o dofinansowanie na 1 mieszkańca (PLN)

W przypadku EFRR najwięcej środków (biorąc pod uwagę wkład UE) zakontraktowano na obszary wiejskie (03 DEGURBA) - 42% - 1,4 mld zł. Na duże obszary miejskie (01 DEGURBA) - 33% - 1,7 mld zł, na małe obszary miejskie (02 DEGURBA) - 25% - 817, 3 mln zł.

W ramach EFS (bez środków Pomocy Technicznej) najwięcej środków UE zakontraktowano na obszary bez zdefiniowanego kodu DEGURBA (z uwagi na obszar realizacji obejmujący więcej niż jedną gminę) - 51% - 519,7 mln zł; na obszary wiejskie (03 DEGURBA) 30% - 302,7 mln zł. Na duże obszary miejskie (01 DEGURBA) zakontraktowano 106,4 mln zł - 10%; na małe obszary miejskie (02 DEGURBA) – 87,3 mln zł - 9%.

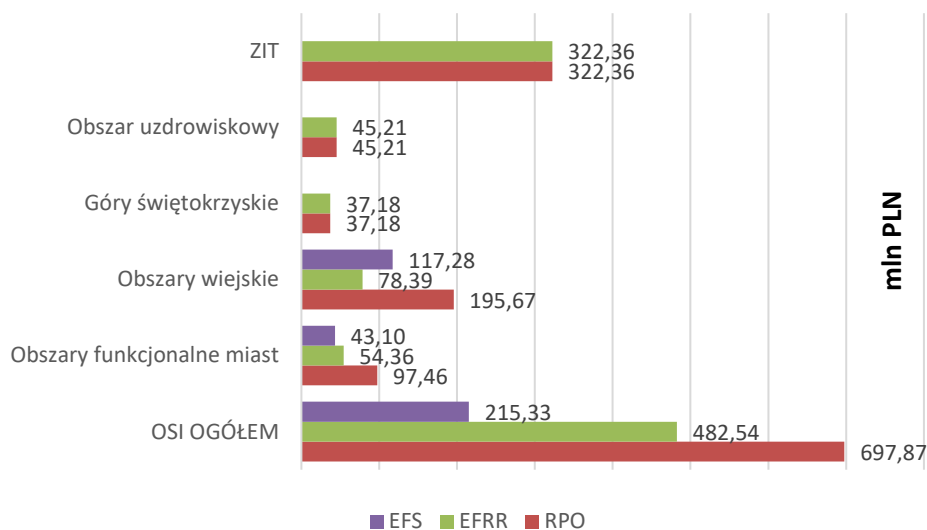
W RPOWŚ 2014-2020 realizowana jest koncepcja terytorializacji wsparcia, oparta na zidentyfikowanych Obszarach Strategicznej Interwencji, których wsparcie odbywa się poprzez dedykowane tym obszarom nabory. W przypadku ZIT są to odrębnie wydzielone Działania w EFRR i Poddziałania w EFS.

Z łącznej alokacji przewidzianej na wszystkie Obszary Strategicznej Interwencji (w tym ZIT) w Programie tj. ponad 881,1 mln zł (EFS - 78 i EFRR - 129), zakontraktowano 697,9 mln zł, tj. 79% alokacji OSI (odpowiednio EFS – 215,3 mln zł, tj. 65% i EFRR – 482,5 mln zł, tj. 88%), w tym:

- OSI *ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE* (ZIT KOF): zakontraktowano 322,4 mln zł, tj. 91,3% alokacji dla OSI,
- OSI *OBZARY WIEJSKIE O NAJGORSZYM DOSTĘPIE DO USŁUG PUBLICZNYCH*: zakontraktowano 195,7 mln zł, tj. 73% alokacji dla OSI,
- OSI *OBZAR UZDROWISKOWY*: zakontraktowano 45,2 mln zł, tj. 96% alokacji dla OSI,

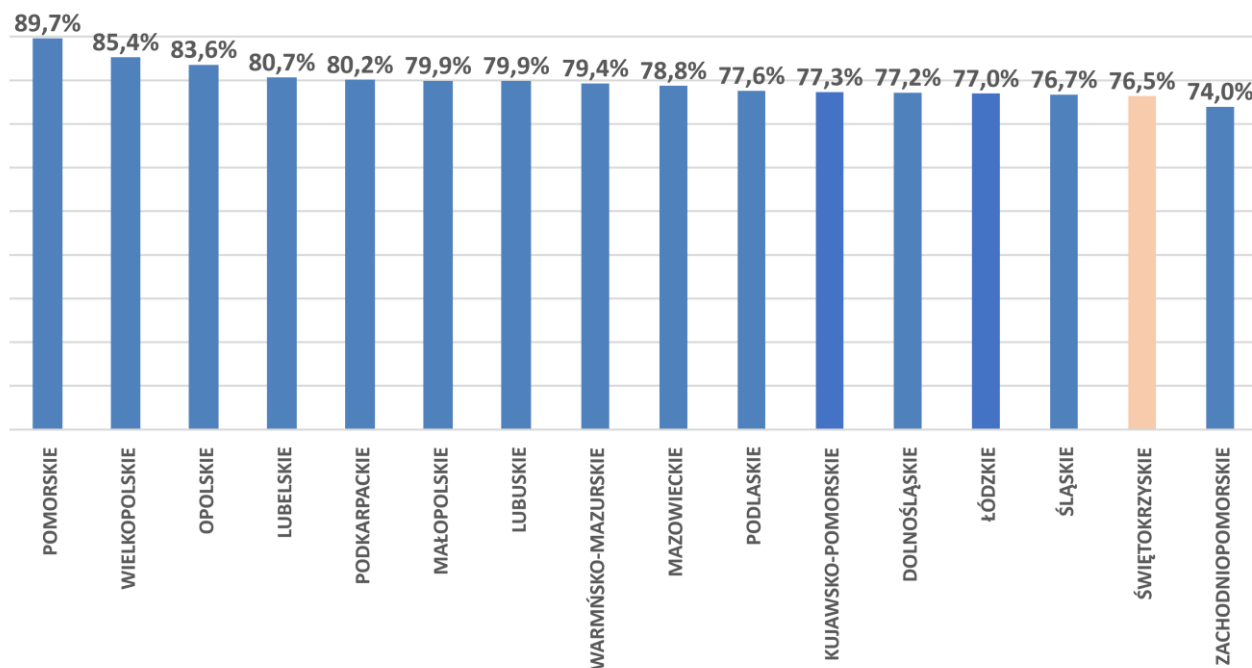
- OSI GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE: zakontraktowano 37,2 mln zł, tj. całość alokacji dla OSI,
- OSI OBSZARY FUNKCJONALNE MIAST TRACACYCH FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE: zakontraktowano 97,5 mln zł tj. 52% alokacji dla OSI.

Wykres 6. Wartość umów zawartych w ramach OSI

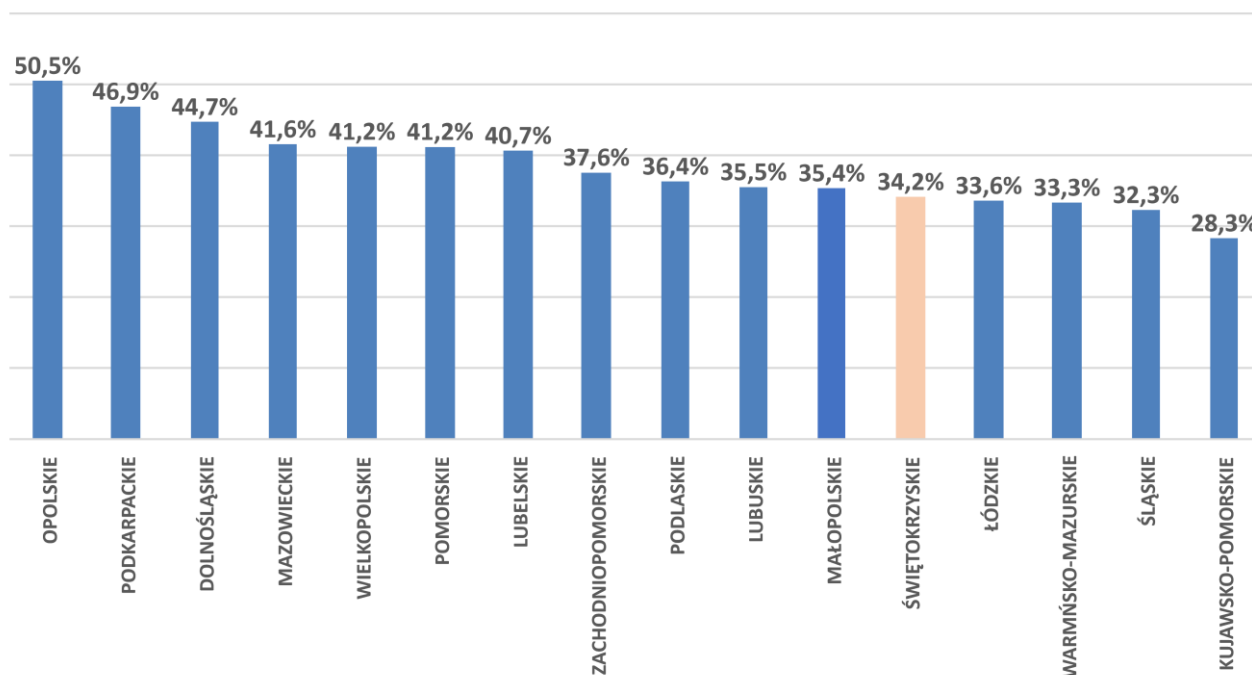
Analizując postęp realizacji RPO Województwa Świętokrzyskiego na tle pozostałych województw, poziom kontraktacji wkładu EU w stosunku do alokacji Programu na koniec 2019 roku wyniosła ona ponad 76%.

Wykres 7. Stan realizacji RPOWŚ 2014-2020 na tle pozostałych RPO - kontraktacja

Wartość wkładu UE we wnioskach o płatność rozliczonych przez beneficjentów projektów w stosunku do alokacji Programu wyniosła ponad 33,5%

Wykres 8. Stan realizacji RPOWŚ 2014-2020 na tle pozostałych RPO – wnioski o płatność

ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

W ramach instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne na terenie Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT KOF), dla którego przeznaczono w Programie 352,7 mln zł (EFS – 60,7 mln zł i 292 mln zł EFRR) do końca 2019 r. uruchomiono 35 naborów. Budżet naborów wyniósł 390,8 mln zł, w tym z EFRR – 296,3 mln zł, a z EFS 94,5 mln zł. Zakontraktowano łącznie 322,4 mln zł tj. ponad 91% alokacji ZIT KOF.

W ramach EFS (PI 8iv, 8vi, 10i, 10iii, 10iv, 9iv, 8i oraz 8iii) ogłoszono 30 naborów o budżecie ponad 93,6 mln zł. W efekcie podpisano 59 umów na kwotę 55 mln zł wkładu UE, co stanowi 90,5% alokacji środków przewidzianych na instrument ZIT EFS.

W ramach realizacji ZIT KOF ze środków EFRR (Oś 6 Rozwój miast) w ramach 5 naborów o budżecie ponad 293,7 mln zł podpisano 45 umów na kwotę 267,4 mln zł wkładu UE, tj. 91,6% alokacji środków EFRR na instrument ZIT KOF. Ponadto dla ZIT podpisanych było 21 pre-umów na kwotę 77,9 mln zł wkładu UE.

Wykres nr 9. Poziom wykorzystania alokacji przeznaczonej na instrument ZIT KOF.

REALIZACJA INSTRUMENTU ZIT

OBSZARY WIEJSKIE O NAJGORSZYM DOSTĘPIE DO USŁUG PUBLICZNYCH

W związku z tym, iż obszary wiejskie stanowią 94% powierzchni województwa, dla tego OSI dedykowano 268,2 mln zł, w tym na wsparcie infrastruktury usług publicznych (76,6 mln zł EFRR), oraz w obszarze edukacji, włączenia społecznego, rynku pracy (191,6 mln zł EFS). Kontraktacja alokacji OSI na 31.12.19 r. wyniosła 73%, przy czym pula środków EFRR została już zakontraktowana, a środków EFS wyniosła ponad 61%.

OSI - MIASTA TRACĄCE FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

Wsparciem tego OSI objęte są ośrodki subregionalne Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski i Skarżysko – Kamienna jako obszary tracące funkcje społeczno – gospodarcze, wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji.

Kwota alokacji dla tego OSI wynosi 188,1 mln zł środków UE, z czego na wsparcie obszarów związanych z efektywną energetyką, rewitalizacją oraz infrastrukturą usług publicznych przeznaczono 107,2 mln zł EFRR, natomiast na edukację, rynek pracy i włączenie społeczne 80,9 mln zł EFS. Do końca 2019 r. zakontraktowano blisko 52% alokacji OSI, w tym w ramach EFRR 51%, EFS-53%, przy czym w całości wykorzystano alokację na działania dot. zwiększenia dostępności do opieki nad dziećmi do lat 3 (PI 8iv), oraz w 85% alokację na rzecz kształcenia zawodowego (PI 10iv).

OSI - OBSZAR UZDROWISKOWY

W związku z występowaniem na terenie woj. świętokrzyskiego cennych zasobów wód mineralnych uznanych za lecznicze wyodrębniony został OSI Obszar uzdrowiskowy dysponujący potencjałem lecznictwa uzdrowiskowego i turystyki prozdrowotnej. Na realizację tego OSI alokowano 46,8 mln zł środków EFRR. Jest to obszar, w którym kontraktacja przebiega w równym tempie we wszystkich PI (6c, 6d, 9a). Na 31.12.2019 r. kontraktacja wyniosła 96%.

OSI - GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE

Województwo świętokrzyskie charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, a blisko 65% powierzchni województwa objętych jest różnymi formami ochrony. Dlatego w RPOWŚ 2014 - 2020 wyodrębniony został obszar OSI Góry Świętokrzyskie. Wsparcie realizowane jest w PI6c i PI6d dot. zachowania dziedzictwa kulturowego i ochronie środowiska jak

i bioróżnorodności poprzez dedykowane nabory z pulą środków 25,5 mln zł. Cała kwota została już zakontraktowana.

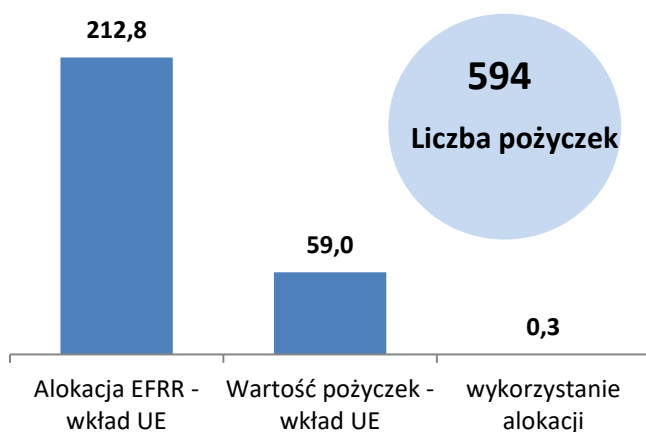
INSTRUMENTY FINANSOWE

Instrumenty finansowe w RPOWŚ 2014 – 2020 realizowane są ze środków EFRR i EFS. Z EFRR (PI3c) na ich realizację przeznaczono 212,8 mln zł, a z EFS (PI8iii) – 34,6 mln zł.

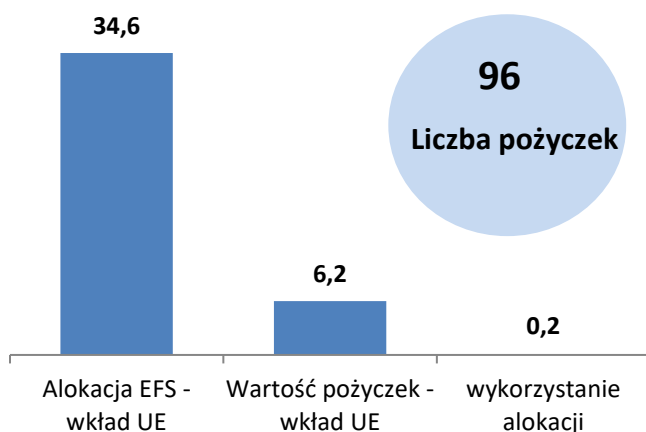
Umowy z BGK pełniącym rolę Menadżera Funduszy Funduszy (MFF) zostały podpisane w 2017 r. (podpisano 2 umowy z BGK odrębnie dla EFS i EFRR). W 2018 r. BGK podpisał umowy z pośrednikami finansowymi i rozpoczęto udzielanie pożyczek ostatecznym odbiorcom wsparcia, zarówno dla przedsiębiorców na rozwój działalności (EFRR), jak i dla osób fizycznych pozostających bez zatrudnienia, które rozpoczęły prowadzenie działalności gospodarczej przy pomocy środków zwrotnych.

Na koniec 2019 r. z EFRR udzielonych zostało 594 pożyczek na kwotę blisko 59 mln zł wkładu UE, a z EFS 96 pożyczki na kwotę ponad 6 mln zł.

Wykres 10. Stan realizacji Instrumentów finansowych w zakresie EFRR - dane w mln PLN.

Wykres 11. Stan realizacji Instrumentów finansowych w zakresie EFS - dane w mln PLN.

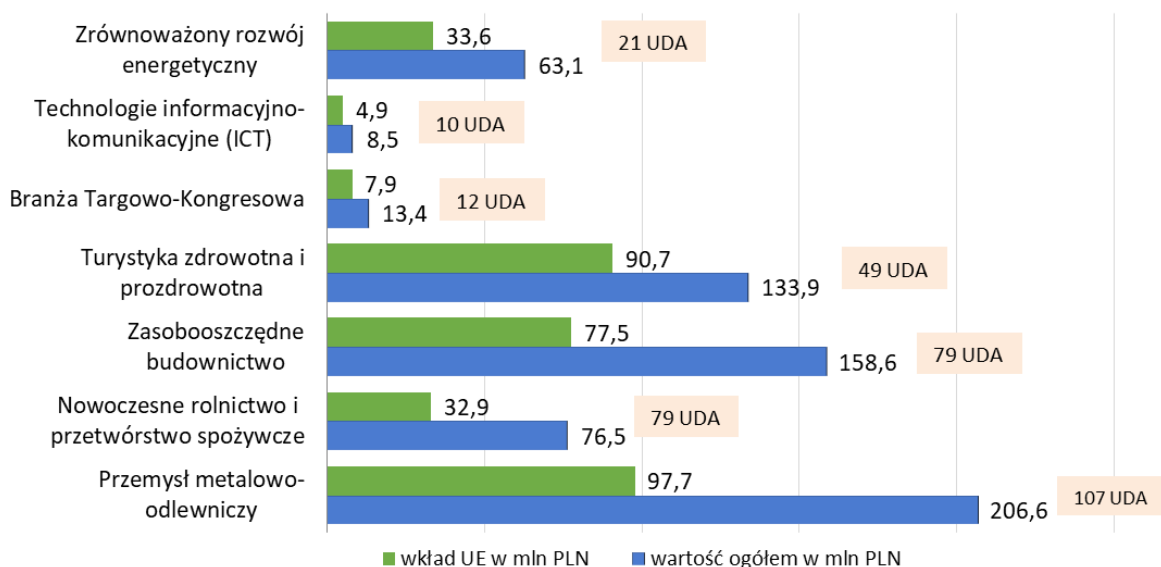

REGIONALNE INTELIGENTNE SPECJALIZACJE (RIS)

Ocena projektów pod kątem wpływu na wdrażanie inteligentnych specjalizacji dokonywana jest na etapie oceny kryteriów wyboru projektów. W ramach interwencji OP 1. Innowacje i nauka (PI 1a i Pi 1b) oraz OP 2. Konkurencyjna gospodarka (PI 3c) RPOWŚ 2014-2020, 307 projektów o wartości dofinansowania 2 349,7 mln zł wkładu UE realizowanych jest w powiązaniu z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami. Dwa z nich realizowane w ramach PI 1a dotyczą przekrojowo wszystkich inteligentnych specjalizacji województwa, tj. projekty pn. „Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar (ŚKLGUM)” oraz „CENWIS - centrum naukowo-wdrożeniowe inteligentnych specjalizacji regionu świętokrzyskiego” – o łącznej wartości wkładu UE 206,4 mln zł.

Podział realizowanych projektów ze względu na RIS zaprezentowano w poniższym zestawieniu.

Wykres 12. Liczba i wartość umów wpisujących się w regionalne inteligentne specjalizacje.

PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI

Zgodnie z Planem Ewaluacji RPOWŚ w 2019 r. zrealizowano następujące badania ewaluacyjne:

1. Ewaluacja wdrażania polityk horyzontalnych RPOWŚ 2014-2020

Przedmiotem badania było dokonanie oceny działań podejmowanych na rzecz realizacji polityk horyzontalnych w zakresie zarządzania i wdrażania RPOWŚ tj.: zasady partnerstwa zasady zrównoważonego rozwoju, zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Badaniem objęto etapy programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji oraz działania informacyjno-promocyjne. W wyniku analizy stwierdzono, że działania służące zapewnieniu realizacji polityk horyzontalnych przewidziano na każdym etapie projektowania i wdrażania Programu. Zapisy RPOWŚ, a także sposób wdrażania Programu wykazują zgodność z europejskimi dokumentami strategicznymi, jak również z regulacjami krajowymi. Realizowane projekty były dostosowane

do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i faktycznie przyczyniały się do realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Zwrócono uwagę na konieczność szerszego ujęcia kwestii związanych z zasadą zrównoważonego rozwoju (np. efektu ekologicznego) w kryteriach punktowych (głównie w działaniach finansowanych z EFRR)

2. *Ewaluacja dotycząca oceny instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne RPOWŚ 2014-2020*

Głównym celem badania było dokonanie oceny interwencji RPOWŚ 2014-2020 realizowanej w ramach ZIT Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego, pod kątem oceny trafności przyjętego systemu realizacji i skuteczności wdrażania interwencji w ramach ZIT, w kontekście osiągnięcia założonych celów Programu.

Oszacowano, że większość wskaźników rzeczowych zostanie osiągnięta i nie przewiduje się trudności w wypełnieniu zobowiązań finansowych. Jako potencjalne kierunki wsparcia w przyszłości w badaniu wskazano przedsięwzięcia dotyczące systemu komunikacji miejskiej, skoordynowanej polityki senioralnej, rozwoju sieci szerokopasmowego Internetu oraz wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania miastem i jego obszarem funkcjonalnym, a także dalsze wspólne rozwiązywanie problemów dotyczących stanu środowiska naturalnego z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, wspólnych rozwiązań antysmogowych oraz systemu zagospodarowania odpadów.

W 2019 r. zakończono również realizację 2 badań rozpoczętych w 2018 r.:

3. *Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPOWŚ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania.*

Głównym celem badania było dokonanie oceny postępów realizacji celów szczegółowych określonych dla priorytetów inwestycyjnych/osi priorytetowych RPOWŚ 2014 - 2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, ze szczególnym uwzględnieniem zobowiązań wynikających z zapisów ram i rezerwy wykonania.

W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że cele pośrednie zostały osiągnięte we wszystkich osiach priorytetowych i tym samym został spełniony warunek ostatecznego przyznania dla RPOWŚ 2014 - 2020 środków stanowiących rezerwę wykonania. Prognozuje się, że cele operacyjne wszystkich osi priorytetowych, ujęte w wartościach docelowych wskaźników ram wykonania i wskaźników programowych produktu, zostaną w przeważającej większości przypadków osiągnięte na zakładanym lub wyższym niż zakładano poziomie. W niektórych osiach niskie zaawansowanie wdrażania pokazuje, że konieczna jest intensywna kontrakcja. Potwierdzono również pozytywny wpływ RPOWŚ 2014-2020 na realizację celów Strategii Europa 2020.

4. *Ewaluacja - Badanie osiągniętych wartości wybranych wskaźników rezultatu – I etap.*

Celem badania było dokonanie analizy, w jaki sposób wsparcie EFS przyczyniło się do zmiany sytuacji uczestników projektów, którzy byli pracujący w momencie przystąpienia do projektu, w tym analiza wyników poszczególnych rodzajów wsparcia. W ramach badania oszacowana została wartość wskaźnika rezultatu długoterminowego - *Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu*. badani byli uczestnicy projektów, którzy zakończyli udział we wsparciu do 30.06.2018 r.

Rekomendacje to m.in. kontynuowanie przedsięwzięć z zakresu godzenia życia zawodowego i rodzinnego, przygotowanie form wsparcia, które będą oferowały uczestnikom zdobycie praktycznych umiejętności i potwierdzonych certyfikatem kwalifikacji.

Wyniki analiz oraz badań ewaluacyjnych publikowane są na stronie internetowej poświęconej RPOWŚ 2014-2020 w dedykowanej ewaluacji zakładce. Instytucja Zarządzająca na bieżąco informuje przedstawicieli Komitetu Monitorującego o wynikach badań ewaluacyjnych i sformułowanych rekomendacjach. W przygotowanie zakresu badań ewaluacyjnych, akceptacji i oceny raportów końcowych z przeprowadzonych analiz zaangażowana jest Grupa Sterująca Ewaluacją RPOWŚ.

PRZYKŁADY INWESTYCJI ZREALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU

Interwencja realizowana w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, stanowi istotny wkład w rozwój regionu, który determinowany jest z jednej przez specyficzne potrzeby rozwojowe regionu, z drugiej obszary o szczególnych potencjałach wzrostu.

W ramach EFS główny nacisk położono na inwestycje w kapitał ludzki, system kształcenia i szkolenia, promowanie włączenia społecznego oraz wsparcie mieszkańców w procesie przejścia od bezrobocia do zatrudnienia. Realizowane w ramach CT 10 działania przyczyniają się do wyrównywania nierówności w dostępie do usług edukacyjnych, rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej, dopasowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, a także zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie podnoszenia własnych kwalifikacji. Działania w ramach CT 9 (EFS oraz EFRR) przyczyniają się do zwiększania aktywności społecznej i zawodowej osób narażonych na wykluczenie, poprzez kompleksowe wsparcie edukacyjne, społeczne i zawodowe, oraz rozwój niezbędnej infrastruktury usług społecznych. Występujące w regionie niekorzystne trendy demograficzne wymagają szczególnego podejścia do problemów osób starszych i w podeszłym wieku, które narażone są na większe ryzyko wykluczenia. Priorytetowo traktowane są zatem działania na rzecz deinstytucjonalizacji usług oraz rozwój rodzinnych i środowiskowych form wsparcia zgodnie z rzeczywistymi potrzebami mieszkańców regionu. Cel tematyczny 8 skupia się na działaniach mających na celu przeciwdziałanie bierności zawodowej, ułatwianie godzenia życia zawodowego z życiem osobistym, ułatwianie powrotu na rynek pracy, a także wspieranie adaptacyjności przedsiębiorstw sektora MŚP i ich pracowników. Uzupełniająco w ramach osi realizowane są działania skierowane do osób odchodzących z rolnictwa. Pożądaną interwencją mającą wpływ

na rozwój województwa świętokrzyskiego są także inwestycje w infrastrukturę transportową, w tym modernizacja i rozbudowa sieci drogowej.

Poniżej zaprezentowano przykłady projektów realizowanych w kluczowych dla regionu obszarach.

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

EDUKACJA

W Osi priorytetowej 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo realizowany jest projekt **TIK? TAK!** (okres realizacji: 01.09.2018 - 30.06.2019)

Projekt polegał na realizacji zajęć dodatkowych dla uczniów z zakresu TIK, w tym robotyki, programowania, grafiki komputerowej i fotografii cyfrowej oraz szkolenia dla nauczycieli w zakresie hybrydowych metod kształcenia i obsługi platformy e-learningowej oraz modernizacji pracowni komputerowej szkoły podstawowej, aby spełniała standardy techniczne i mogła być wykorzystywana w procesie dydaktycznym

W ramach projektu zrealizowano również wyjazdy edukacyjne pod hasłem „Wizyta w świecie nowoczesnych technologii” do Centrum Kreatywnych Technologii w Krakowie, Ogrodu Doświadczeń im. S. Lema oraz Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie. Dla uczniów klas V-VIII zorganizowano w Warszawie 5-cio dniowy obóz naukowy, który obejmował naukę programowania w RCX Code, wykorzystywanie czujników robotów, tworzenie programów wykorzystujących pętle i przełączniki, projektowanie zaawansowanych programów dla robotów, pojedynki w konstruowaniu budowli i urządzeń mechanicznych. Wsparciem zostało objętych 15 nauczycieli (K-12, M-3), 124 uczniów (K-63, M-61), w tym 2 uczniów z niepełnosprawnościami.

Rekrutacja przebiegała zgodnie z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. W trakcie realizowanych zajęć uwzględnione były specyficzne potrzeby dzieci zrekrutowanych do udziału w projekcie. Miejsce odbywania zajęć i zajęcia były tak dobrane, by swobodnie mogły w nim uczestniczyć osoby z niepełnosprawnościami. W trakcie wszystkich zajęć dodatkowych prowadzący zajęcia dokładali wszelkich starań, by w trakcie zajęć używać języka wrażliwego na płeć i nie przyczyniać się do utrwalania stereotypowych ról chłopców i dziewcząt.

Dodatkowe informacje na temat projektu znaleźć można:

<https://echodnia.eu/swietokrzyskie/tik-tak-czyli-mlody-opatowiec-na-naukowej-majowce-w-warszawie-zdjecia/ar/c1-14171615>

<http://ug.opatowiec.pl/projekt-tik-tak-w-szkole-podstawowej-im-marszalka-jozefa-pilsudskiego-w-opatowcu,,0,3,1,962,n.html>

USŁUGI SPOŁECZNE

W Osi priorytetowej 9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem od stycznia 2018 r. do grudnia 2019 r. realizowany był projekt ***SIEĆ WSPIERANIA FUNKCJI WYCHOWAWCZYCH RODZIN WIEJSKICH***.

Głównym celem projektu było stworzenie łatwo dostępnej sieci instytucji świadczących usługi wsparcia rodziny na obszarach wiejskich.

W ramach Projektu na terenie powiatów: jędrzejowskiego, kazimierskiego, kieleckiego, koneckiego, opatowskiego, ostrowieckiego, sandomierskiego, skarżyskiego, starachowickiego oraz włoszczowskiego powstało 36 świetlic podwórkowych. Bezpośrednim wsparciem zostało objętych 616 osób w wieku 6-18 lat z województwa świętokrzyskiego, spełniających przynajmniej jeden z warunków wymienionych w art. 7 ust. *O pomocy społecznej* w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym, z powodu uzależnień lub niewydolności wychowawczej.

Świetlice podwórkowe działając na podstawie ustawy *O wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej* stworzyły dogodne warunki do poprawnego rozwoju osobowości dzieci i młodzieży wspierając jednocześnie więzi rodzinne.

Zajęcia były prowadzone w naturalnych miejscach przebywania dzieci i młodzieży w odformalizowanej strukturze w grupach 10 - 15 osobowych. Stosowane były aktywne formy wychowawcze, wspierające rozwój przedsiębiorczości, ekspresji artystycznej i umiejętności społecznych - stanowiące istotny czynnik niwelujący negatywne skutki patologii środowiskowych.

Placówki realizowały zadania animacyjne, profilaktyczne, a także socjoterapeutyczne. W trakcie spotkań dzieci i młodzież poszerzały swoje kompetencje społeczne, ekspresję artystyczną oraz zdolności przedsiębiorcze. Tematyka spotkań oraz ich formy były dostosowane do wieku oraz możliwości fizycznych uczestników. Oprócz tradycyjnych spotkań zorganizowane były wycieczki, rajdy, biwaki oraz obozy.

Kadrę świetlic stanowią doświadczeni wychowawcy oraz wolontariusze ZHP posiadający właściwe kompetencje.

Proces rekrutacji do projektu uwzględniał problematykę schematów kulturowych płci. Jednocześnie system zajęć zespołowych stosowanych w świetlicach, poprzez wymiennosc ról w grupie, prowadził do przełamywania stereotypów związanych z płcią.

Jedną z permanentnych cech metody wychowawczej stosowanej w ramach projektu był tzw. „ciąg wychowawczy”. Dzięki wykorzystaniu odpowiednich narzędzi kształtowania postaw część z wychowanków po osiągnięciu odpowiedniego poziomu rozwoju emocjonalnego oraz merytorycznego podejmuje wysiłek samodzielnego tworzenia grup pracujących metodą podwórkową. Wychowanek staje się wychowawcą. Pozwala to na samopowielanie się grup i co za tym idzie multiplikację efektów. Z zamierzonych 36 placówek po zakończeniu projektu aktywnie działa 51 i ta liczba nadal rośnie. Jednocześnie niskie koszty utrzymania i efektywność formy powoduje wysokie zainteresowanie zarówno samorządu jak i samych rodziców aktywnie włączających się w życie placówek.

Podopieczni placówek aktywnie włączają się w życie swoich lokalnych społeczności stanowiąc jeden z głównych, w województwie świętokrzyskim, zasobów wolontariatu. Jednocześnie sami

podejmują szereg inicjatyw społecznych organizując wydarzenia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Znaczna część podopiecznych z odbiorców stała się organizatorami wsparcia.

Wszystkie informacje oraz linki do poszczególnych relacji można znaleźć na stronie internetowej pod adresem - <https://kielecka.zhp.pl/projekty-unijne>

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

W 2019 roku w ramach Osi Priorytetowej 5 Nowoczesna Komunikacja zakończono realizację projektu pn. **„Rozbudowa drogi wojewódzkiej na odcinku Ćmielów wraz z budową obwodnicy Ćmielowa”**.

Projekt obejmował rozbudowę drogi wojewódzkiej numer 755, budowę obwodnicy Ćmielowa na terenie gminy i miasta Ćmielów wraz z przebudową istniejącej sieci uzbrojenia i przebudowę dróg innych kategorii.

W ramach realizowanego zadania powstał nowy szlak komunikacyjny o łącznej dł. 9,2 km i szerokości 7 metrów (dwa pasy ruchu po 3,5 m każdy). Budowa południowej obwodnicy Ćmielowa, połączona z przebudową drogi wojewódzkiej składała się z kilku etapów. Pierwszy z nich dotyczył rozbudowy 4,1 km odcinka drogi na trasie Ostrowiec-Ćmielów-Ożarów od Julianowa, do końcowego odcinka przyszłej obwodnicy. Drugi etap tego zadania to budowa obwodnicy o długości ponad 5,1 km. Przebudowano istniejące skrzyżowania wybudowano nowe ronda. W ramach przeprowadzonych robót przebudowano istniejącą infrastrukturę podziemną, sieć gazową, sieć wodociągową czy sieć teletechniczną. Wzdłuż realizowanej inwestycji wybudowano nowe chodniki oraz ścieżki pieszo-rowerowe. Z myślą o osobach poruszających się na rowerach powstały również miejsca do obsługi rowerzystów. Wybudowano obiekty inżynierskie takie jak wiadukt czy most nad rzeką Ćmielówką. Nie zapomniano również o aspekcie proekologicznym. W ramach inwestycji wykonano łącznie 11 przejść dla zwierząt dużych, średnich i małych.

Informacje o projekcie znajdują się:

<http://www.dw755cmielow.pl/index.php/o-projekcie>

Kolejnym projektem w ramach Osi Priorytetowej 5. Nowoczesna Komunikacja, którego realizacja zakończyła się w 2019 roku, jest inwestycja polegająca na budowie północno-zachodniej obwodnicy Staszowa.

Celem projektu pn. „**Układ obwodnicowy miasta Staszów droga wojewódzka nr 764**” było zwiększenie dostępności transportowej i poprawa bezpieczeństwa regionalnej sieci drogowej uzupełniającej Transeuropejską Sieć Transportową (TEN-T), usprawnienie ruchu w regionie, wsparcie rozwoju miasta Staszów oraz ograniczenie ruchu kołowego w centrum miasta.

Na całej długości obwodnicy poprowadzono drogi jednojezdniowe o dwóch pasach ruchu o szerokości 3,5 m. każdy, poszerzając je na rondach i w okolicach skrzyżowań. Obwodnicy towarzyszy cała infrastruktura: system odwodnień, oświetleń, ogrodzeń z metalowej siatki utrudniające zwierzętom wtargnięcie na drogę, przepusty pod jezdnią dla zwierząt, czy ekrany akustyczne. Obok obwodnicy powstały także drogi techniczne, które umożliwiły dojazd do pól uprawnych, posesji, jak również ścieżki rowerowe czy chodniki.

Informacje o projekcie znajdują się:

<http://dw764.obwodnicastaszowa.pl/>

W 2019 roku w ramach Osi Priorytetowej 7. Sprawne usługi publiczne, zrealizowany został projekt pn. **„Rozwój infrastruktury edukacyjnej Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łopusznie”** poprzez budowę obiektu i zakup wyposażenia.

Głównym celem projektu było zapewnienie lepszych warunków kształcenia poprzez budowę i zakup wyposażenia dla szkoły. Celem szczególnym było stworzenie doskonałych warunków lokalowych oraz dydaktycznych dla ponad 500 uczących się tam uczniów zarówno technikum jak i liceum ogólnokształcącego.

W ramach projektu wybudowano trzy piętrowy budynek wraz z pełnowymiarową halą sportową z trybunami w budynku o pow. użytkowej prawie 7 tys metrów kwadratowych z czego ponad 1200 metrów zajęła powierzchnia sali gimnastycznej.

Młodzież w ramach projektu otrzymała do dyspozycji kompletnie wyposażone sale dydaktyczne pracownie informatyczne oraz sale do nauki zawodu - sale fryzjerskie, sale gastronomiczne czy hotelarskie.

<http://zsp5lopuszno.pl/4369-2/>

Ponadto w ramach Osi priorytetowej 7. Sprawne usługi publiczne, zrealizowane zostały w ramach jednej inwestycji dwa projekt: **„Budowa żłobka w ramach budowy budynku przedszkola i żłobka - Gmina Chęciny”**, oraz projekt **„Kompleksowy rozwój edukacji przedszkolnej na terenie gminy Chęciny poprzez budowę przedszkola wraz z infrastrukturą towarzyszącą”**.

Celem inwestycji było zwiększenie dostępu do infrastruktury usług społecznych o charakterze opiekuńczym nad dziećmi do lat 3, oraz zapewnienie kompleksowego dostępu do edukacji przedszkolnej na terenie gminy Chęciny, poprzez budowę przedszkola wraz ze żłobkiem oraz infrastrukturą towarzyszącą tj. parkingiem, układem komunikacji kołowej i pieszej, przyłączami, budynkiem gospodarczym czy obiektem małej architektury.

Z projektu budowy żłobka i przedszkola korzystać może 220 dzieci - 175 w wieku przedszkolnym i 45 w wieku żłobkowym.

W ramach inwestycji uruchomiono w pełni wyposażone sale dydaktyczne zaopatrzone w wysokiej klasy zestawy multimedialne, estetyczne łazienki, przestronne korytarze, funkcjonalne szatnie, doskonale wyposażone gabinety w tym lekarski oraz pielęgniarski,

nowoczesną kuchnię, wspaniale zagospodarowane tereny wokół budynku z placem zabaw czy ogródkiem.

Bardzo ważnym elementem przedsięwzięcia jest komplementarny projekt finansowany ze środków EFS RPOWŚ 2014-2020, w ramach którego sfinansowano koszty zatrudnienia opiekunów dzieci, zakupiono wyposażenie łazienek i sali spoczynku oraz pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, w tym sprzęt i narzędzia do rozpoznawania potrzeb rozwojowych dzieci.

Szczegółowe informacje na temat funkcjonowania placówki można zobaczyć:

http://zlobek.checiny.pl/asp/pl_start.asp?typ=24&menu=33&strona=1#Oferta,60

SZCZEGÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄCE NA CELU PROMOWANIE RÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI ORAZ ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI

Wszystkie projekty realizowane w RPOWŚ muszą być zgodne z politykami horyzontalnymi, w tym równouprawnieniem płci i niedyskryminacją osób z niepełnosprawnościami. Wdrażając Program, IZ stosuje *Wytyczne MliR dot. równości* wraz z załącznikiem *Standard minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn* oraz *Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020*.

Wytyczne dot. równości znajdują odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów.

W EFS stosowane są 2 kryteria horyzontalne: jedno dotyczące zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i drugie dotyczące zapewnienia równości płci.

W kryterium pierwszym Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie powinien wykazać, że projekt będzie miał pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Pozytywny wpływ oznacza zapewnienie dostępności do oferowanego wsparcia dla wszystkich uczestników oraz dostępności wszystkich produktów projektu (które nie zostały uznane za neutralne) dla wszystkich ich użytkowników, zgodnie z w/w *Standardami dostępności*. Stosowanie *Standardów* jest obowiązkowe. Dodatkowo, spełnienie kryterium weryfikowane jest na etapie monitorowania i kontroli projektu

W kryterium drugim Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie, ma obowiązek wskazać w jaki sposób w projekcie będzie realizowana ta zasada. Ocena kryterium prowadzona jest za pomocą, tzw. *standardu minimum*.

Realizacja polityk horyzontalnych w EFS odbywa się również przez odpowiednio sformułowane kryteria szczegółowe poszczególnych Działań/Poddziałań, np. premiowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami. Ponadto dopuszcza się uruchomienie mechanizmu racjonalnych usprawnień w przypadku pojawienia się uczestnika z niepełnosprawnością na etapie realizacji projektu. Beneficjenci we wnioskach o płatność wskazują, iż regulaminy rekrutacji gwarantują udział w równym stopniu wszystkim uczestnikom bez względu na płeć, status materialny, niepełnosprawność. Formy wsparcia nie

zawierają elementów dyskryminujących, ośmieszających bądź utrwalających stereotypy ze względu na niepełnosprawność lub inne przesłanki wskazane w art. 7 rozporządzenia ogólnego. Podczas realizacji projektów uczestnicy nie mogą być narażeni na jakiegokolwiek sytuacji dyskryminujące.

W 2019r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zawarł z PFRON *Porozumienie na rzecz współfinansowania projektów organizacji pozarządowych wyłonionych do dofinansowania w drodze konkursów organizowanych przez Zarząd Województwa w ramach RPO*. Pozwala to organizacjom pozarządowym na sfinansowanie wkładu własnego w projektach finansowanych z EFS. Dodatkowo w konkursach ogłoszonych w 2019r. Instytucja Zarządzająca wykorzystywała metody premiowania w projektach uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami. Przykładowo, zastosowano typ projektu dotyczący dostosowania miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, kryterium premiujące wsparcie dla szkół/placówek systemu oświaty, kształcących uczniów z niepełnosprawnościami (Działanie 8.3 i 8.5), kryterium premiujące udział osób z niepełnosprawnościami w grupie docelowej na poziomie co najmniej 20% (Działanie 8.3-ZIT i 8.5). Przeprowadzone w 2019 r. kontrole projektów potwierdziły, że w/w zasady są właściwie realizowane przez beneficjentów Programu.

W EFRR dla zapewnienia równouprawnienia płci stosowane jest kryterium dopuszczające, a dla realizacji zasady niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami stosowane są Standardy dostępności. Przykładowo, w projektach dotyczących infrastruktury transportu publicznego (autobusy, tabor) wymagane jest dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (przystosowane wejście, wysokość podłogi w pojazdach, wydzielone i oznaczone miejsca dla wózków). Infrastruktura projektowana jest zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.

W posiedzeniach Komitetu Monitorującego RPOWŚ uczestniczy przedstawiciel pełnomocnika Rządu ds. osób z niepełnosprawnościami.

Wykonawcy badań ewaluacyjnych realizowanych w ramach RPOWŚ w 2019 r. zostali zobowiązani do stosowania Standardów dostępności we wszystkich materiałach tworzonych w związku z realizacją badań.

Na 31.12.2019 r. wsparciem w Osi priorytetowych 8 - 10 finansowanych z EFS objęto 12 014 osoby z niepełnosprawnościami. Koszty racjonalnych usprawnień sfinansowano w 65 projektach.

W zakresie EFS do 31.12.2019 r. realizowanych było 44 projekty ukierunkowane na trwały udział kobiet w zatrudnieniu i rozwój ich kariery zawodowej. Do potrzeb osób z niepełnosprawnościami dostosowano 186 obiektów, w tym 132 z EFRR i 54 z EFS.